

Återvändes!

NID och HÅN, SVORDOMAR och FÖRBANNELSER

Avsikten med denna frågelista är att få fram uppgifter om den äldre uppfattningen och användningen av nid och hån s svordomar och förbannelser.

Nid(nidverk) riktar sig mot den man vill skada och skadegörelsen är mera magisk än reel. Nid kan sägas vara hånande, deklasserande magi, varigenom ens fiende eller motståndare berövas sin ära och därmed sitt sociala värde inför medmänniskorna och inför sig själv. Nid är alltså en magiskt verkande, kränkande handling. Nid är hån i handling.

Vilka former av nid har använts? T.ex. nid i form av förgöring genom bild? Beskriv ett sådant förfaringsätt! Hur återupprättas, hämnas ett nid? Finns det exempel på släkfejder med anledning av nid?

Giv exempel på nslig behandling, där förakt visas i handling, t.ex. spotta mot eller på någon eller med gester av olika slag visa sitt förakt för t.ex. brottslingar och andra som på något sätt brutit mot gängse sed och ordning.

Giv exempel på neslig utklädsel, t.ex. dockor och andra figurer för att visa förakt!

Giv exempel på ironiska, satiriska presenter, julklappar

Giv exempel på påskbrev, tranbrev, lusse-upptåg, lussebrev och annat med neslig innebörd!

Giv exempel på kränkande åthävor mot annan!

Hån är nid i ord. Hit räknas även nidvisor och gatretor, vilka böra exemplifieras.

Giv exempel på hånande tillmälen, öknamn, skällsord, okvädingsord, glåpord!

När kunde hånande visslingar och andra oartikulerade ljud förekomma?

Giv exempel på pikar och giftigt tall

Giv exempel på hån av den sist kommande, den som får sista biten, slår sista slaget, kommer efter o.s.v. ("sist lortena", "stänger porten").

Giv exempel på hån som inledning till gräl och slagsmål.

t.ex. traditionella slagsmål mellan byar, socknar, gårdar och familjer eller regelbundna lördagsslagsmål, vilka hörde till lördagsnöjet. Giv även exempel på spott och spe med därpå följande slagsmål vid beväringmönstringar!

Giv exempel på avstraffning genom hån och nid! T.ex. hur tjuvaktighet kunde brännmärkas med skamstraff. Eller hur sexuella och erotiska felsteg avhånades. Utskämning.

Giv exempel på lekande nid och hån! T.ex. aprilnarri eller andra tillfällen då det var tillåtet att driva med överordnade och med varandra. "Sitta på understol".

Svordomar och förbannelser.

Medan nid och hån alltid har en tydlig adress till bestämda personer och alltså äro inskränkta till sin verksamhetskrets, äro svordomarna och förbannelserna mångsidigare använda, t.ex. som skydd eller i avvärande utrop, upphävande, botande eller neutraliserande. Försök att giva exempel på dylik användning av svordomar!

Svordomens karaktär är ofta att stämma och hejda. Svordomen liksom "läser Bort": "Tvi, Gud, vakta mig!" "Kors för troll!" "Skams snusdosa, tvi, tvi!" (röksvamp)

Giv exempel på svordom som hot!

Giv exempel på svordom som försäkran! "Det svor jag på!" Svära inför tinget.

Hur uppfattades svordomen ur religiös synpunkt? Exempel på "religiösa" svordomar!

Giv exempel på den föreställningen att nämmandet av djävulens namn manar fram den ondel!

Förbannelserna kunna ha nästan lika stor användning som besvärjelserna. Förbannelser och besvärjelser stå varandra mycket nära.

Giv exempel på hur och när man förbannar sig själv!

Giv exempel på att taga kraft från en annan genom en förbannelse! T.ex. att bota mot "ont öga", "ond tunga" eller liknande genom en förbannelse.

Vad menas med att "få ord i sig", "orda", "godtala"?